

Előterjesztő: Dr. Faragó Péter
polgármester

Készítette: Dr. Guláné Bacsó Krisztina
jegyző

Simon László
Városüzemeltetési és Beruházási
osztályvezető

Előterjesztés
Őri Fülep Gábor emlékművének felállításához
kapcsolódó döntések meghozatalára

Tisztelt Képviselő-testület!

Őri Fülep Gábor Sajószentpéteren született (1739) és Sajószentpéteren is halt meg (1823). Iskoláit is itt kezdte, majd Miskolcon, Lőcsén, Dobsinán és Sárospatakon folytatta. Hat évet töltött hollandiai akadémiákon (Franeker, Utrecht), doktori címmel tért haza. Miskolcon szentelték lelkésszé, Sajószentpéteren kezdte működését az akkor már több évtizede itt lelkész, egyben borsodi esperes édesapja mellett. Ezután 25 éven keresztül professzor volt Sárospatakon, több alkalommal rektornak választották. 1797-ben lett a Tiszán inneni egyházkerület püspöke. 1798-ban hazatért és haláláig – püspökként – Sajószentpéter lelkésze volt (vagyis tulajdonképpen püspöki székhelyé tette a várost). Életében kb. 25 könyvet fordított, ezek fele nyomtatásban is megjelent, fele kéziratban maradt és ismeretlen helyen lappang (vagy elveszett). E tudományos teljesítményéért a korszakban a 40 legjobb magyar tudós között tartották számon és akadémiai rendes tagnak javasolták. Fordításai révén jelentős nyelvújító volt. Az általa jelzett elemi iskolai tankönyvekből nemzedékek tanulták a betűvetést. Több vármegye táblabíróvá választotta. Egyszerre volt pedagógus, tudós filozófus, egyházszerző és nyelvújító. Lévay József is nagyra becsülte. Egyik fia Sajószentpéter első ismert orvosa volt.

Dr. Tóth Péter történész, címzetes egyetemi tanár, városunk díszpolgára és Prof. Dr. Horváth Zita történész, a Miskolci Egyetem rektora kezdeményezésére a Tiszáninnyi Református Egyházkerület, Sajószentpéter - Nagytemplomi Református Gyülekezet és Sajószentpéter-Bányai Református Egyházközség, a Miskolci Egyetem, Sajószentpéter Városi Önkormányzat és a Borsod-Abaúj-Zemplén Vármegyei Önkormányzat 2023. június 22-én a városnapok keretében emlékezne meg Őri Fülep Gábor halálának 200. évfordulójáról.

A megemlékezés keretében istentiszteletre kerülne sor a sajószentpéteri református nagytemplomban. Ezt követné Varga Éva szobrászművész emlékművének felavatása a templom melletti területen, ahol már áll Thuri Farkas Pál emléksztéléje.

Az emlékmű: egy oszlopcsoport, amelyen egy bronz pelikán, mint ősi református jelkép áll, valamint az Őri Fülep Gábor életútját jelképező pecsétek: családi pecsét, a szentpéteri gyülekezet pecsétje, a pataki kollégium pecsétje, Sajószentpéter város pecsétje díszítik. Az oszlopon egy felirat kerül elhelyezésre. (Őri Fülep Gáborról ábrázolás nem maradt fenn.)

Az emlékmű egésze székre, tehát Őri Fülep Gábor püspöki méltóságára emlékeztet. Az ülésnek mondható részt foglalja el a felirat. Az ezt körbe vevő oszlopok egyaránt utalnak orgonasípokra (egyházi környezetre) és gyertyákra (a reformkort megalapozó felvilágosodásra). A négy alacsonyabb oszlopon egy-egy címer utal az Őri Fülep Gábor életét meghatározó közösségekre, ezek: 1. a családja, 2. Sajószentpéter városa, 3. a sajószentpéteri gyülekezet, 4. a pataki akadémia. A legmagasabb oszlopon lévő pelikán kettős értelmű: egyrészt ez a Tiszán inneni püspökség jelképe, másrészt a templomban lévő pelikán kivitele az emberek közé.

Az emlékmű legkiemelkedőbb része, az oszlop a rajta levő madárral 215 cm magas.

Az oszlopok és az alatta levő talapzat világos, fehéres-nyers színű, selyemfényűre csiszolt kanfanár nevű mész-kőből készülne, a madár és a fészek a fiókákkal bronzból, a sok szöveg és a címerek bemélyítve, befaragva a felcsiszolt kőfelületbe, majd időálló bronz színű festékkel lennének megerősítve. (A makettekről készült fotók és a helyszín térképe az előterjesztés melléklete.)

Az emlékmű elkészítésének és felállításának teljes összege Varga Éva szobrászművész által készített költségvetés alapján: 11.050.000.-Ft +ÁFA.

Az emlékmű elkészítését jelentős összeggel támogatja a Tiszáninneri Református Egyházkerület püspöke, Pásztor Dániel. A Bányai Gyülekezetért Alapítvány alszámlát (számlaszám: 10402764-50526756-89541025) nyitott abból a célból, hogy további felajánlásokat gyűjtsön az emlékmű megvalósításához.

Az emlékműavatás után konferenciára és könyvbemutatóra kerül sor. A könyvbemutatón két, a jelzett időpontra elkészülő könyv ismertetésére kerül sor, mindkettő Tóth Péter munkája.

Őri Fülep Gábor és Sajószentpéter. – A kötet azokat a legnagyobb részben kiadatlan dokumentumokat (konzisztoriális jegyzőkönyvek, egyházlátogatások, Őri Fülep Gábor önéletrajza, agendája, könyveinek ajánlása és előszói, levelei stb.) tartalmazza, amelyek a korabeli egyházi élettel és Őri Fülep Gábor személyével ismertetnék meg az olvasót.

Gróf Teleky József: Erős lelkek gyengesége c. francia nyelven megjelent könyvének Őri Fülep Gábor által készített fordítása. – Ez esetben nemcsak a fordító, hanem az író személye is fontos a protestáns egyház és a magyar kultúra szempontjából.

A két könyv elkészítésének költségeit a Miskolci Egyetem vállalja.

Sajószentpéter Városi Önkormányzatnak a 2456 helyrajzi számú ingatlanon Varga Éva szobrászművész alkotásának felállításához a terület tulajdonosaként a hozzájárulása szükséges.

Jelenleg az emlékmű elkészítési költségéből kb. 40 % áll rendelkezésre, a Képviselő-testület döntése szükséges arról, hogy biztosít-e önkormányzati forrást az emlékmű felállításához.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést megtárgyalni és a határozati javaslatot elfogadni szíveskedjen.

Sajószentpéter, 2023. április 19.

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2023. (IV.27.) határozata
Őri Fülep Gábor emlékművének felállításához
tulajdonosi hozzájárulás megadásáról

Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

1. A Képviselő-testület a Varga Éva szobrászművész által készített Őri Fülep Gábor emlékmű Sajószentpéter, 2456 hrsz-ú önkormányzati ingatlanon történő felállításához tulajdonosi hozzájárulását megadja.
2. A Képviselő-testület felhatalmazza a Polgármestert a tulajdonosi hozzájárulás aláírására.

Felelős: Polgármester
Városüzemeltetési és Beruházási Osztályvezető

Határidő: azonnal

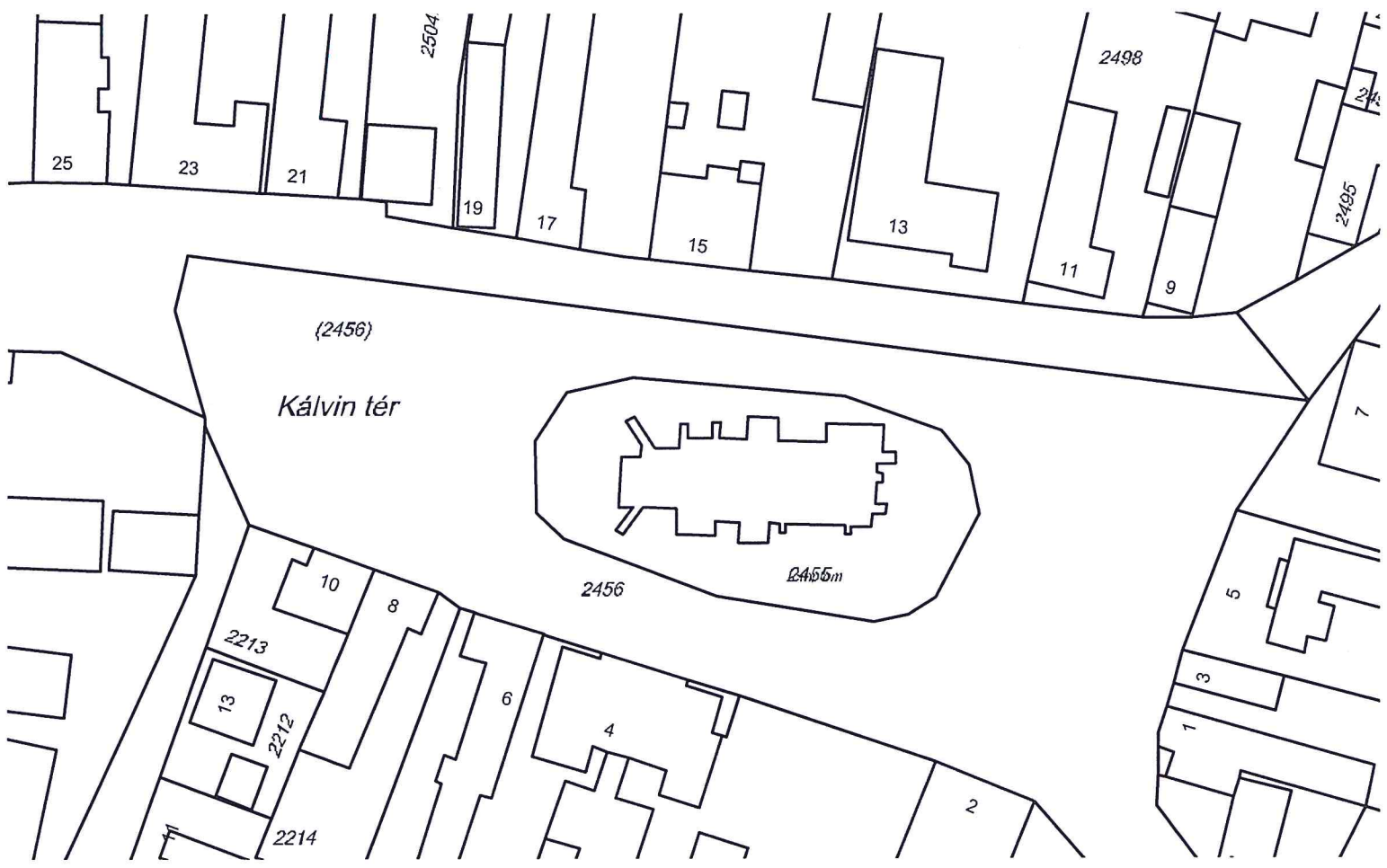
Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testületének
...../2023. (IV.27.) határozata
Óri Fülep Gábor emlékművének felállításához
forrás biztosításáról

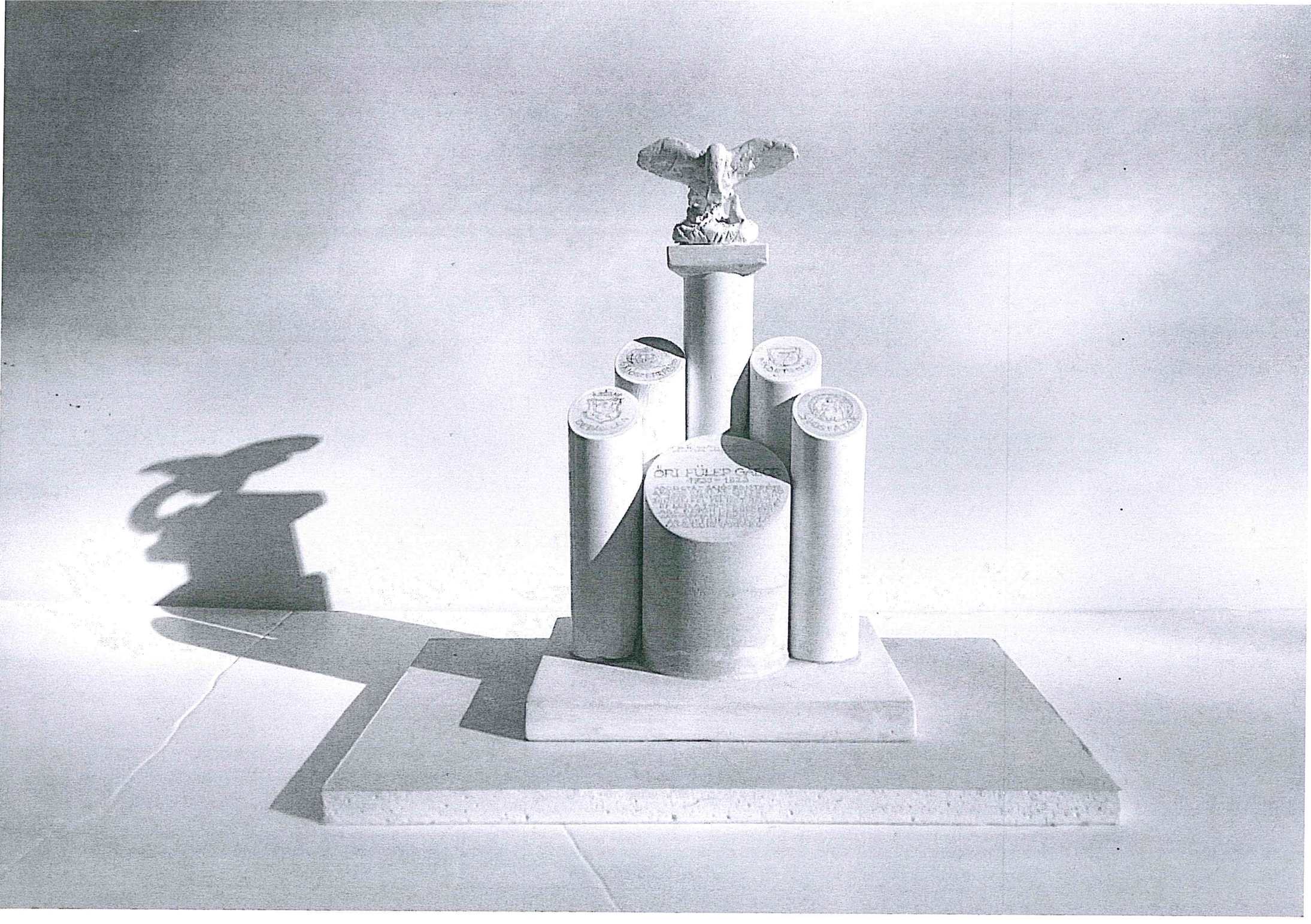
Sajószentpéter Városi Önkormányzat Képviselő-testülete az előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

A Képviselő-testület a Varga Éva szobrászművész által készítendő Óri Fülep Gábor emlékmű elkészítéséhez Ft összegű forrást biztosít a terhére.

Felelős: Polgármester
Pénzügyi és Vagyongazdálkodási Osztályvezető

Határidő: azonnal

ŐRI FÜLÖP GAZD
1820 - 1883
AZ ORSZÁG ÉS A NEMZET
VÉDELME ÉRT
AZ ORSZÁG ÉS A NEMZET
VÉDELME ÉRT

